

התאמה פיזית וחושית

סביבה פיזית מותאמת משפיעה על יכולת התלמיד להשתתף בלמידה, לשמור על ערכות, להתרכז לאורך זמן ולחוש בטוח במרחבים השונים. התאמות סביבתיות קטנות יכולות לחולל שינוי משמעותי בחוויית הלמידה של תלמידים בכלל ותלמידים עם קשיים ומוגבלויות בפרט.

חשוב לתת את הדעת על ההיבטים הבאים:

סביבה צפופה:

סביבה לימודית צפופה ויציבה הכוללת שגרה ברורה ומוגדרת חשובה ליצירת וודאות, לקידום העצמאות ולהפחתה של חרדה ובלבול. אם יש שינוי בסביבת הלמידה, חשוב לתווך זאת לתלמידים.

הפחתת גירויים:

צמצום הגירויים הסביבתיים במרחב, כגון רעש, אורות חזקים, גווי צבעים, תאורה או עומס חזותי מאפשר שהייה רציפה במרחב, מיקוד איכותי וביסוס קשב. סביבה רגועה ושקטה תסייע לתלמידים להתרכז וללמוד. מומלץ לאפשר לתלמידים הזקוקים לכך להשתמש באמצעים מפחיתי רעש כגון אוזניות. במקרה הצורך כדאי לשקול אף להפחית את עוצמת הצלצול בבית הספר.

מיקום אסטרטגי:

חשוב להושיב את התלמיד במיקום אסטרטגי בכיתה המאפשר לו לראות את איש הצוות, הבעותיו ושפת גופו. בנוסף חשוב שיראה את הלוח, יהיה קרוב לאזורים בכיתה שמקנים לו ביטחון, יישב בקרבת תלמידים מוכרים ותומכים שיאפשרו לו מעורבות פעילה בתהליכי הלמידה והעשייה הכיתתית. בנוסף לאפשר לו לבצע מעברים בקלות ובבטיחות באופן עצמאי.

הנגשה:

חשוב להנגיש את הסביבה הלימודית עבור התלמיד ולספק לו עזרים מותאמים שיסייעו לו בלמידה כגון: מכשירי כתיבה, אמצעי הגדלה, עזרים להתארגנות, מרחב פתוח לתנועה חופשית וריהוט מותאם במידת הצורך. כדאי להשתמש באמצעי תקשורת חזותיים כמו לוחות זמנים מצולמים, תזכורות חזותיות וכללי התנהלות כתובים. אמצעים אלה מסייעים לתלמידים להבין את המתרחש סביבם ולהתנהל באופן יעיל בהתאם לדרישות.

עזרים טכנולוגיים:

אם התלמיד זקוק לעזרים טכנולוגיים או משתמש בהם, חשוב לבדוק שהם פועלים כראוי וזמינים לשימוש בעת הצורך. לדוגמה: אם מכשיר צריך טעינה או תיקון או התאמה מסוימת.

זיהוי טריגרים:

כדאי לשקף לתלמיד ולסייע לו לזהות את הטריגרים (הגורמים המפעילים) למצבי תסכול רגשי וביחוד לסייע לו לפתח אסטרטגיות התמודדות. זיהוי סימנים מוקדמים פיזיים, רגשיים או תחושתיים להתנהגות צפויה שחוזרת על עצמה והתערבות מוקדמת יכולה למנוע הסלמה של ההתנהגות ולספק כלים לוויסות רגשי והתנהגותי של התלמיד.

חשוב לציין שיש כיום במתקני"אות מומחיות תחום הנגשה ומומלץ לפנות להיוועצות בכל הנוגע לארגון מרחב לימודי מונגש.